

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ІННОВАЦІЇ

МАТЕРІАЛИ

VI ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(Суми, 17–18 березня 2016 року)

Суми

Сумський державний університет

2016

колориту, а з другого боку, певної локалізації, яка не була б занадто значною) [3].

Серед лінгвістичних атракторів перекладацької практики виокремлюються основні принципи перекладу лексичних засобів, а саме: орієнтуватися на контекст; дотримуватися стилістичної спрямованості; враховувати індивідуальний стиль автора; орієнтування на основний словниковий фонд.

Паремії формують більшість тематичних груп, відображуючи досвід народу, тому важливим аспектом щодо подальшого вивчення особливостей перекладу англійських пареміологічних одиниць вбачається у дослідженні та аналізі мовних засобів їх реалізації (фонетичні, лексико-граматичні і стилістичні).

1. Баранцев К. Т. Англо-український фразеологічний словник / К. Т. Баранцев // К.: Т-во «Знання», КОО, 2006. – 1056 с.
2. Гварджаладзе И. С., Мchedlishvili Д. И. Английские поговорки и пословицы / И. С. Гварджаладзе, Д. И. Мchedlishvili // Изд.: «Высшая школа». – 1971. – 77 с.
3. Мацак Ж. Г. Паремія як перекладацька проблема / Ж. Г. Мацак. – Режим доступу : http://www.rusnauka.com/15_DNI_2008/Philologia.

ЛІНГВОКОМУНІКАТИВНИЙ АСПЕКТ ГЕНДЕРНИХ КОНСТРУКТІВ (НА ПРИКЛАДІ АНГЛОМОВНИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ)

Костенко В. О.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник – канд. філол. наук, професор Кобякова І. К.

У останні десятиліття у сучасній лінгвістиці проблема «стать і мова» набуває особливої актуальності. У центрі уваги цих досліджень знаходяться соціальні й культурні фактори, що визначають відношення культури та суспільства до чоловіків і жінок, поведінку індивідів у зв'язку з приналежністю до тієї чи іншої статі, стереотипні уявлення про чоловічі та жіночі якості – усе, що переводить проблематику статі з області біології в сферу соціального життя й культури.

Сьогодні гендер розглядають як соціальний конструкт, реально існуючу систему міжособистісної взаємодії, за допомогою якої

створюється, підтверджується та відтворюється уявлення про чоловіче й жіноче як категорії соціального рівня [1, 15].

Фразеологічний компонент мови складає особливий інтерес для досліджень у галузі гендерної лінгвістики, оскільки в ньому втілено культурно-національне світосприйняття кожного народу [2, 133]. Саме у прислів'ях та ідіомах зберігаються особливості й світовідчуття носіїв мови та виявляється національна своєрідність комунікативної поведінки народу. У сучасній англійській мові однією з найбільш численних функціонально-семантичних груп є група фразеологізмів з гендерними конструктами, які використовуються для експресивної характеристики людини з точки зору її приналежності до тієї чи іншої статі, емоційної оцінки її індивідуальних якостей чи її положення в суспільстві, колективі.

Нами була виділена опозиція *Чоловік / Жінка*. Оскільки людина є представником різних соціальних груп одночасно, то й охарактеризувати її можна з різних точок зору. З цієї метою нами було відібрано понад 1600 англомовних фразеологізмів з гендерними конструктами. Ми поділили відібрані фразеологізми, які містять у своєму складі гендерний компонент, на позначення жінки, на шість основних семантичних груп: 1) якості жіночого характеру; 2) жінка як сексуальний об'єкт; 3) материнство; 4) зовнішність і поведінка жінки; 5) молода дівчина; 6) подружжя / шлюб. Грунтуючись на цій класифікації, можемо зробити висновок, що репрезентація параметрів концепту «Жінка» в англомовних фразеологізмах формує уявлення про жінку як виконавицю прототипної соціально-психологічної фемінінної ролі берегині домашнього вогнища й спонукає її обирати моделі поведінки, відповідні цій ролі.

Фразеологізми, які містять у своєму складі гендерний компонент на позначення чоловіка, ми поділили на п'ять основних семантичних груп, у яких виділили риси найбільш характерні для чоловіків. Нами було виділено групи фразеологізмів, які розкривають природні характеристики чоловіка; його соціальні характеристики; поведінкові характеристики, орієнтовані на морально-етичні норми та утилітарні норми; статусно-марковані професійні ролі та статусно-немарковані релятивні ролі. На основі аналізу фразеологізмів, які ми віднесли до цих семантичних груп, можемо зробити висновок, що репрезентація параметрів концепту «Чоловік» в англомовних фразеологізмах формує уявлення про чоловіка як виконавця прототипної соціально-

психологічної маскуліної ролі добувача-годувальника й спонукає його обирати моделі поведінки, відповідні цій ролі.

1. Коатс Дж. Женщины, мужчины и язык. / Дж. Коатс // Гендер и язык. – М. : Языки славянской культуры, 2005. – 235 с.
2. Кобякова І. К. Лінгвокомунікативні аспекти гендерних конструктів (в англомовних фразеологізмах) // Вісник СумДУ. Серія Філологія. – Суми: Вид. центр СумДУ. – 2007. – №2. – С. 133-138.

НЮРНБЕРЗЬКИЙ ПРОЦЕС ЯК КАТАЛІЗАТОР РОЗВИТКУ СИНХРОННОГО ПЕРЕКЛАДУ

Мазун М. О.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник – викладач Назаренко О. В.

Нюрнберзький процес з'явився новою віхою в галузі юриспруденції, але мало хто знає, що він також послужив початком і свого роду каталізатором активного розвитку нового вигляду перекладу — синхронного.

Нюрнберзький процес, що почався 20 листопада 1945 року, йшов 10 місяців і 10 днів [1]. Чотири країни висунули свої звинувачення фашистським злочинцям : СРСР, Великобританія, США і Франція. Спілкування і переклад відповідно здійснювалися на чотирьох мовах: німецькою, англійською, французькою, російською.

Серед найбільш відомих інтерпретаторів Нюрнберзького процесу варто відмітити Ріхарда Зонненфельдта , Йосипа Гофмана, Андре Камінкера (переклад із французької на російську та навпаки), Лева Толстого (переклад з французької на російську та навпаки), Наталію Лебедєву, Тетяну Ступникову (переклад з німецької на російську та навпаки) та Тетяну Рузьку (переклад з англійської на російську та навпаки).

Важкі завдання і дуже висока відповідальність лягли в ті дні на плечі перекладачів. Адже саме від уміння кваліфіковано, швидко і абсолютно адекватно перекласти почуте багато в чому залежав успіх звинувачення. Синхронний переклад відразу на декілька іноземних мов почав застосовуватися лише в сорокових роках і на Нюрнберзькому процесі набув широкого використання. Потім